

Gruppevirkninger.

Lad G være en gruppe og lad S være en mængde.

Vi siger G **virker på** S hvis der findes en funktion $\alpha : G \times S \rightarrow S$ som opfylder $\alpha(e, s) = s$ og $\alpha(gh, s) = \alpha(g, \alpha(h, s))$, for alle $s \in S$ og $g, h \in G$.

Idet vi skriver $\alpha(g, s) = g \cdot s$, er betingelserne

1. $e \cdot s = s$ for alle $s \in S$ og
2. $(gh) \cdot s = g \cdot (h \cdot s)$.

For et fast $g \in G$ definér $\alpha_g : S \rightarrow S$ ved $\alpha_g(s) = g \cdot s$.

Så er α_g en bijektion.

Hvis S er endelig så er α_g altså en permutation.

G virker S betyder altså: for ethvert $g \in G$ findes en bijektion α_g på S som opfylder

1. $\alpha_e(s) = s$ for alle $s \in S$ og

2. $\alpha_{gh} = \alpha_g \circ \alpha_h$.

Det er muligt at α_g og α_h er samme funktion hvis $g \neq h$.

Hvis $S = \{1, 2, \dots, n\}$ så $\phi : G \rightarrow S_n$ som er givet ved $\phi(g) = \alpha_g$ en homomorfi.

Lad $N = \ker \phi$. Så er $\alpha_g = \alpha_h$ hvis og kun hvis g og h ligger i samme sideklasse af N .

Definition. Lad G virke på S .

- For $s \in S$ defineres banen gennem s som $G \cdot s = \{gs \mid g \in G\}$.
- Mængden af (forskellige) baner betegnes S/G .
- For $X \subseteq S$ defineres stabilisatoren af X som $G_X = \{g \in G \mid g \cdot X = X\}$,
hvor $g \cdot X = \{g \cdot x \mid x \in X\}$.
Hvis $X = \{x\}$ så skrives $G_x = \{g \in G \mid g \cdot x = x\}$.
- Mængden af fikspunkter betegnes $S^G = \{s \in S \mid g \cdot s = s, \text{ for alle } g \in G\}$.